

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: Ju2023/00690
Vårt Dnr: 2023:27
2023-06-01

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
Karl Rahm

REMISS AVSEENDE GENOMFÖRANDE AV DET NYA BLÅKORTSDIREKTIVET (DS 2023:6)

Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM) har tagit del av promemorian *Genomförande av det nya blåkortsdirektivet* och avger härmed följande svar på förslagen i remissen.

Vi har tagit del av Svenskt Näringslivs remissvar och ansluter oss till synpunkterna i remissvaret samt vill ytterligare belysa följande för oss särskilt viktiga frågor.

IKEM är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar 1 200 medlemsföretag inom kemi, läkemedel, plast och material. Våra medlemmar sysselsätter omkring 70 000 medarbetare och står för drygt 20 % av Sveriges export, med bland annat läkemedel och insatsvaror som är nödvändiga i nästan alla förädlingskedjor. Företagen är kunskapsintensiva och utsatta för internationell konkurrens.

IKEM:s medlemsföretags höga specialiseringsgrad innebär att blåkortsdirektivet, som riktar sig i synnerhet till yrken med högre löneläge och högre specialiseringsgrad, är särskilt relevant.

Kompetensbristen är ett av de största hindren för så gott som alla branscher i näringslivet. Särskilt tufft är det för den kunskapsintensiva industrin som IKEM företräder. Våra företag behöver tusentals forskarutbildade och högskoleutbildade bara inom de kommande åren för att kunna fortsätta den gröna omställningen, producera livsnödvändiga varor och stärka Sveriges välbefinnande. Mer än hälften av företagen säger att det är svårt att hitta FoU-kompetens – den högsta nivån någonsin enligt Ingenjörsvetenskapsakademien – och sju av tio företag tycker det är svårt att rekrytera högskoleutbildade enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsbarometer.

Rekryteringen av internationell kompetens sker på en global marknad. Ska Sveriges kunskapsintensiva industri fortsatt ligga i framkant för den gröna omställningen måste den ha konkurrenskraftiga förutsättningar, inte minst gällande kompetensförsörjningen av högspecialiserad arbetskraft.

Den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen är avgörande för IKEM och för Sveriges ekonomi. I sin regeringsförklaring sade statsminister Ulf Kristersson att "reglerna för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen samt utländska forskare och doktorander förbättras för att stärka Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation". Det är positivt att regeringen vill förenkla för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen. Blåkortet är en av pusselbitarna för att uppnå det. De borde därför också implementeras i en så främjande form som möjligt.

I nuläget är utnyttjandet av blåkort relativt litet i Sverige, bland annat för att vi har ett väl fungerande eget system för arbetskraftsinvandring. Att komplettera det med blåkortet gör vägarna till arbete för tredjelandsmedborgare fler, och underlättar därmed företagens kompetensförsörjning.

Promemorian (Ds 2023:6) föreslår att den nuvarande lönetröskeln på 1,5 gånger Sveriges genomsnittliga bruttoårslön behålls. Det är en mycket hög nivå som stänger dörren till blåkort även för personer med relativt goda inkomster. Det är värt att notera att regeringens egen inriktning, enligt Tidöavtalet, är att arbetstillstånd ska kunna beviljas i normalfallet vid medianlönen. Genomsnittslönen är avsevärt högre än medianlönen och 1,5 gånger genomsnittslönen är nästan 70 procent högre än

medianlönekravet. Utifrån regeringens egen bild av vilken arbetskraftsinvandring man vill främja respektive begränsa, borde man ändå lägga sig på lägsta möjliga nivån för blåkortet.

Direktivet kräver att lönetröskeln ligger mellan 1,0 och 1,6 gånger medellönen. Vid det förra blåkortsdirektivet var 1,5 gånger medellönen den lägsta tillåtna nivån, och nästan alla medlemsstater lade sig på just den nivån. Om Sverige behåller 1,5 som gräns finns risk att vi både försvårar kompetensförsörjningen i absoluta mått mätt, eftersom arbetstagare med mellan 37 100 och 59 360 kronor i månadslön stängs ute från blåkortssystemet, men också försämrar vår konkurrenskraft jämfört med europeiska länder som väljer en lägre andel av medellönen som gräns.

I IKEM:s branscher (SNI-koderna 19, 20, 21 och 22) ligger löneläget högre än industrin som helhet, något som också gäller arbetskraftsinvandringen. I industrin har ungefär 37 procent av alla beviljade arbetstillstånd löner under 37 100 kronor, medan hela 88 procent har lön under 59 360 kronor. För arbetstillstånd som beviljats i företag inom IKEM:s branscher är det 31 procent som tjänar under medellön och 78 procent under 1,6 gånger medellönen.

Med remissens förslag, 1,6 gånger medellönen, skulle endast 22 procent av arbetskraftsinvandringen till IKEM:s branscher och 12 procent av arbetskraftsinvandringen till industrin ens kvalificera för att kunna söka blåkort. Om nivån istället läggs på 1 gånger medellönen skulle 69 procent av arbetskraftsinvandringen till IKEM:s branscher och 63 procent av industrin som helhet ha möjlighet att gå via blåkortssystemet.

För en regering som vill främja högkvalificerad arbetskraftsinvandring och fungerande kompetensförsörjning till industrin finns det inga skäl att lägga lönetröskeln högre än den lägsta tillåtna nivån.

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige

Henrik Stävberg, förhandlingschef

Caspian Rehbinder, ansvarig arbetsmarknadspolitik